

ÎNCHEIERE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Tîmina Valeria, reprezentată de avocatul Covdii Alexandru,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Valeriei Tîmina împotriva Olgăi Tîmina și Tîmina Elena cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, declararea nulității certificatului de moștenitor legal și partajarea averii succesoriale,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 24 mai 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Tîmina Elena, casată integral hotărârea Judecătoriei Drochia din 20 martie 2015 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 27 mai 2013, Tîmina Valeria a depus cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Tîmina și Tîmina Elena cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, declararea nulității certificatului de moștenitor legal și partajarea averii succesoriale (f. d. 3-4, vol. I).

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, tatăl ei, Tîmina Igor a decedat în anul 2000.

Menționează că, la data de 13 iulie 2003 a decedat bunelul ei, Tîmina Petru, tatăl defunctului Tîmina Igor, fiind deschisă succesiunea rămasă după decesul bunelului Tîmina Petru și anume, gospodăria situată în or. Drochia, str. Decebal, 52, nr. cadastral 360111123.

Susține că nu a cunoscut despre faptul că prin testamentul nr. 2136 din 31 octombrie 2001, autentificat de notarul Panteleev Ala, bunelul Tîmina Petru i-a testat casa de locuit situată în or. Drochia, str. Decebal, 52.

A mai menționat reclamanta în acest sens că, fiind minoră, nu a cunoscut despre existența testamentului și nu s-a adresat la notar cu cerere privind acceptarea succesiunii, însă averea succesorală rămasă după decesul bunelului Tîmina Petru a fost acceptată de unchiul ei, Tîmina Valentin, care începând cu anul 2003 și până în anul 2012, se folosea de casa de locuit situată în or. Drochia, str. Decebal, 52, nr. cadastral 360111123.

Ulterior, în luna noiembrie 2012, a decedat și unchiul Tîmina Valentin, recent aflând despre existența testamentului, prin care bunelul Tîmina Petru i-a testat casa de

locuit din or. Drochia, str. Decebal, 52, iar casa de locuit cu două nivele situată la aceeași adresă a fost testată Elenei Tîmina și Olgăi Tîmina, care sunt fiicele unchiului Tîmina Valentin.

În aceste condiții, consideră că certificatul de moștenitor legal emis pe numele lui Tîmina Valentin, eliberat de notarul Mazur Maria a fost eliberat prin dol, dat fiind faptul că Tîmina Valentin a cunoscut despre existența testamentului pe numele Valeriei Tîmina, Tîmina Elena și Tîmina Olga.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 8, art. 10, art. 11, art. 227-228, art. 1517, art. 1519, art. 1560, art. 1562, art. 1571 din Codul civil.

Solicită prelungirea termenului de acceptare a succesiunii asupra mesei succesoriale situate în or. Drochia, str. Decebal, 52, nr. cadastral 3601111123, deschisă după decesul bunelului Tîmina Petru la 13 iulie 2003, declararea nulității certificatului de moștenitor legal nr. 1974, eliberat pe numele lui Tîmina Valentin de către notarul Mazur Maria la 11 martie 2005 și partajarea între Tîmina Valeria, Tîmina Elena și Tîmina Olga a averii succesoriale situate în or. Drochia, str. Decebal, 52, nr. cadastral 3601111123, prin adjudecarea Valeriei Tîmina a părții din gospodărie ce i se cuvine potrivit testamentului.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 20 martie 2015, acțiunea a fost admisă, fiind prelungit cu 6 luni Valeriei Tîmina termenul de acceptare a succesiunii deschise după decesul bunelului ei Tîmina Petru și declarat ca fiind nul certificatul de moștenitor legal nr. 1974 eliberat pe numele lui Tîmina Valentin de către notarul Mazur Maria la 11 martie 2005. S-a partajat averea succesorală și anume, masa succesorală formată din terenul pentru construcții aferente imobilului situat în or. Drochia, str. Decebal, 52, nr. cadastral 3601111123, a câte ½ cotă-parte Valeriei Tîmina și ½ cotă-parte Elenei Tîmina și Olgăi Tîmina. S-a stabilit modul de folosință a bunului imobil conform raportului de constatare a specialistului nr. 93 din 06 octombrie 2014 și anume: adjudecarea dreptului de proprietate Valeriei Tîmina, partea I, conform raportului de constatare a specialistului nr. 93 din 06 octombrie 2014, ceea ce constituie ½ parte din terenul pentru construcții, cu suprafața de 0,0347 ha, cu costul de 1 372,50 lei și dreptului de proprietate a Olgăi Tîmina și Elenei Tîmina, partea a II-a, conform raportului de constatare a specialistului nr. 93 din 06 octombrie 2014, ceea ce constituie ½ parte din terenul pentru construcții, cu suprafața de 0,0347 ha, cu costul de 1 372,50 lei (f. d. 54, vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 28 mai 2015, a fost admis apelul declarat de către Tîmina Elena, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca tardivă (f. d. 79, vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 noiembrie 2015, recursul declarat de Tîmina Valeria, reprezentată de avocatul Covdii Alexandru a fost admis, casată decizia Curții de Apel Bălți din 28 mai 2015 și restituită pricina la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători (f. d. 118, vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 24 mai 2016, a fost admis apelul declarat de către Tîmina Elena, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă (f. d. 195, vol. II).

În motivarea deciziei, instanța de apel a invocat prevederile art. 1432 alin. (3), art. 1440 alin. (1) și alin. (2), art. 1499 alin. (1) lit. a), art. 1516 alin. (2)-alin. (4), art. 1517, art. 1519 alin. (1) din Codul civil, care reglementează dispoziții generale cu privire la moștenirea, deschiderea succesiunii, moștenirea legală, acceptarea succesiunii, prelungirea termenului de acceptare a succesiunii, care indică că termenul de acceptare a

sucesiunii este de 6 luni de la data deschiderii ei. Termenul prevăzut la art. 1517 poate fi prelungit de către instanța de judecată cu cel mult 6 luni. Cu acordul celorlalți succesori care au acceptat succesiunea în termen, pot fi incluse în cercul moștenitorilor, fără a se adresa în instanța de judecată, persoanele din clasa succesorală chemată la succesiune care au omis termenul menționat.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel a reținut că moștenitorul testamentar Tîmina Valeria după decesul bunelului Tîmina Petru nu s-a adresat la biroul notarial cu o cerere de acceptare a succesiunii, iar unchiul acesteia Tîmina Valentin a acceptat averea succesorală intrând în posesia patrimoniului succesoral, căruia la data de 11 martie 2005, i-a fost eliberat certificat de moștenitor legal asupra imobilului situat în or. Drochia, str. Decebal, 52, concluzionând că pretențiile cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii urmează a fi respinse, deoarece sunt neîntemeiate.

În susținerea opiniei enunțate instanța de apel a reținut că nu poate constitui temei de prelungire a termenului de acceptare a succesiunii faptul că la momentul deschiderii succesiunii Tîmina Valeria era minoră, deoarece după cum a fost stabilit, mama acesteia Tîmina Svetlana a cunoscut despre existența testamentului, asistând la întocmirea acestuia, având posibilitatea să o reprezinte.

La fel, instanța de apel a reținut ca fiind neîntemeiată soluția primei instanțe și în partea pretenției privind anularea certificatului de moștenitor legal eliberat pe numele lui Tîmina Valentin la 11 martie 2005, deoarece în acest sens nu au fost indicate temeiurile legale de declarare a nulității acestuia, iar în consecință considerând că urmează a fi respinsă și pretenția privind partajul bunurilor succesoriale.

La 22 iulie 2016, prin intermediul oficiului poștal, Tîmina Valeria, reprezentată de avocatul Covdii Alexandru, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și emisă cu aplicare eronată a normelor de drept material.

Menționează că instanța de apel nu a studiat obiectiv circumstanțele cauzei, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, și prin urmare, a interpretat eronat legea la soluționarea litigiului.

Susține că nu a avut posibilitatea de a se adresa personal cu cererea privind acceptarea succesiunii la biroul notarial, deoarece din copilărie este stabilită în Federația Rusă împreună cu mama, care la fel fiind reprezentantul ei legal nu a avut posibilitatea să depună cererea de acceptare a succesiunii, având probleme de sănătate la data deschiderii moștenirii.

Pentru argumentele expuse în cele de mai sus, afirmă că cerințele cu privire la prelungirea termenului de acceptare a succesiunii se încadrează în prevederile art. 1519 din Codul civil, ori motivele omiterii termenului de acceptate a succesiunii sunt întemeiate, iar respingerea prelungirii acestui termen constituie o încălcare a dreptului ei de a pretinde la proprietatea care i-a fost testată.

La 13 septembrie 2016, Tîmina Elena a depus referințe asupra recursului declarat de către Tîmina Valeria, reprezentată de avocatul Covdii Alexandru invocând caracterul neîntemeiat al acestuia și solicitînd respingerea lui.

Consideră că de către recurenta nu au fost prezentate probe suficiente care ar demonstra că ultima a fost în imposibilitate de a se adresa în termenul prevăzut de lege

pentru acceptarea succesiunii, iar decizia instanței de apel de a respinge acțiunea este una corectă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La caz, se constată că copia deciziei instanței de apel din 24 mai 2016, a fost expediată în adresa reprezentantului recurenteii la data de 20 iunie 2016, fapt ce se confirmă prin scrisoare de însoțire nr. 12615 (f. d. 105), iar reprezentantul recurenteii Tîmina Valeria, avocatul Covdii Alexandru a recepționat copia deciziei contestate la 23 iunie 2016, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f. d. 199).

Astfel instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 22 iulie 2016, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Tîmina Valeria, reprezentată de avocatul Covdii Alexandru, este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Tîmina Valeria, reprezentată de avocatul Covdii Alexandru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Tîmina Valeria, reprezentată de avocatul Covdii Alexandru, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Tîmina Valeria, reprezentată de avocatul Covdii Alexandru, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Tîmina Valeria, reprezentată de avocatul Covdii Alexandru se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță